

SUSITARIMAS**sprendimas įsteigti Tarptautinę ITER branduolio sintezės energijos organizaciją siekiant bendrai įgyvendinti ITER projektą****Turinys**

Pratarmė

- 1 straipsnis Tarptautinės ITER branduolio sintezės energijos organizacijos steigimas
- 2 straipsnis ITER organizacijos tikslas
- 3 straipsnis ITER organizacijos funkcijos
- 4 straipsnis ITER organizacijos nariai
- 5 straipsnis Juridinis asmuo
- 6 straipsnis Taryba
- 7 straipsnis Generalinis direktorius ir darbuotojai
- 8 straipsnis ITER organizacijos ištekliai
- 9 straipsnis Projekto išteklių valdymo taisyklės
- 10 straipsnis Informacija ir intelektinė nuosavybė
- 11 straipsnis Parama statyvietai
- 12 straipsnis Privilegijos ir imunitetai
- 13 straipsnis Vietos grupės
- 14 straipsnis Visuomenės sveikata, sauga, licencijavimas ir aplinkosauga
- 15 straipsnis Atsakomybė
- 16 straipsnis Eksploatavimo nutraukimas
- 17 straipsnis Finansinis auditas
- 18 straipsnis Valdymo vertinimas
- 19 straipsnis Tarptautinis bendradarbiavimas
- 20 straipsnis Taikus panaudojimas ir neplatinimas
- 21 straipsnis Taikymas Euratomo atžvilgiu
- 22 straipsnis Įsigaliojimas
- 23 straipsnis Prisijungimas
- 24 straipsnis Trukmė ir nutraukimas
- 25 straipsnis Ginčų sprendimas
- 26 straipsnis Pasitraukimas
- 27 straipsnis Priedai
- 28 straipsnis Pakeitimai
- 29 straipsnis Depozitorius

Pratarmė

Europos atominės energijos bendrija (toliau – Euratomas), Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybė, Indijos Respublikos Vyriausybė, Japonijos Vyriausybė, Korėjos Respublikos Vyriausybė, Rusijos Federacijos Vyriausybė ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybė,

PRISIMINDAMOS, kad, sėkmingai užbaigus Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA) remtą ITER inžinerinio projektavimo veiklą, Šalims buvo perduotas detalus, išsamus ir visiškai integruotas mokslinių tyrimų įrenginio, kurio tikslas – parodyti branduolio sintezės, kaip energijos šaltinio, galimumą, inžinerinis projektas,

PABRĖŽDAMOS ilgalaikį branduolio sintezės energijos, kaip iš esmės neriboto, aplinkai priimtino ir ekonomiškai konkurencingo energijos šaltinio potencialą,

ĮŠTIKINUSIOS, kad ITER yra kitas svarbus žingsnis, siekiant plėtoti branduolio sintezės energiją, ir kad dabar yra tinkamas laikas pradėti įgyvendinti ITER projektą mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros branduolio sintezės energijos srityje pažangos pagrindu,

ATSIŽVELGDAMOS į ITER derybų Šalių atstovų bendrą pareiškimą ITER skirtame ministrų susitikime Maskvoje 2005 m. birželio 28 d.,

PRIPAŽINDAMOS, kad 2002 m. Pasaulio šalių vadovų susitikime tvarios plėtros klausimais vyriausybės buvo raginamos skatinti aktyvesnius mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą įvairių energijos technologijų, įskaitant atsinaujinančius energijos šaltinius, energijos veiksmingumą ir pažangias energijos technologijas, srityje,

PABRĖŽDAMOS bendrojo ITER projekto įgyvendinimo svarbą, siekiant parodyti mokslines ir technologines galimybes naudoti branduolio sintezės energiją taikiems tikslams ir skatinti jaunųjų kartų susidomėjimą branduolio sinteze,

PASIRYŽUSIOS, kad Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija siektų bendrojo programinio ITER projekto tikslo, įgyvendindama bendrąją tarptautinę mokslinių ir technologinių tikslų siekiančią mokslinių tyrimų programą, kuri būtų parengta ir vykdoma dalyvaujant žymiems moksliniams tyrėjams iš visų Šalių,

PABRĖŽDAMOS saugaus ir patikimo ITER įrenginių statybos, eksploataavimo, dezaktyvavimo ir eksploataavimo nutraukimo įgyvendinimo svarbą, siekiant parodyti saugą ir skatinti branduolio sintezės, kaip energijos šaltinio, priimtinumą visuomenėje,

PATVIRTINANČIOS tikrosios partnerystės, įgyvendinant šį ilgalaikį ir didelio masto projektą ir siekiant tirti bei plėtoti branduolio sintezės energiją, svarbą,

PRIPAŽINDAMOS, kad Šalys lygiomis dalimis moksline ir technologine nauda branduolio sintezės energijos mokslinių tyrimų tikslais, tačiau kita su projekto įgyvendinimo susijusi nauda bus pasidalyta nešališkai,

SIEKDAMOS tęsti šioje srityje vaisingą bendradarbiavimą su TATENA,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Tarptautinės ITER branduolio sintezės energijos organizacijos steigimas

1. Šiuo pagrindu steigiama Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija (toliau – ITER organizacija).
2. ITER organizacijos centrinė buveinė (toliau – centrinė buveinė) yra St. Paul-lez-Durance, Bouches-du-Rhône, Prancūzija. Šiame Susitarime Euratomas vadinamas Priimančiąja šalimi, o Prancūzija – Priimančiąja valstybe.

2 straipsnis

ITER organizacijos tikslas

ITER organizacijos tikslas – užtikrinti ir skatinti 4 straipsnyje paminėtų jos narių (toliau – nariai) bendradarbiavimą kuriant ITER, tarptautinį projektą, kurio tikslas – parodyti taikiems tikslams naudojamas mokslines ir technologines branduolio sintezės energijos galimybes, kaip esminį dalyką užtikrinant tvarią branduolio sintezės energijos gamybą.

3 straipsnis

ITER organizacijos funkcijos

1. ITER organizacija:
  - a) stato, paleidžia, eksploatuoja ITER įrenginius ir juos dezaktyvuoja vadovaudamasi ITER inžinerinio projektavimo veiklos galutinėje ataskaitoje (ITER inžinerinio projektavimo veiklos dokumentacijos serija Nr. 21) pateiktais techniniais tikslais ir bendruoju projektu bei visais papildomais techniniais dokumentais, kurie, jei reikia, gali būti priimti vadovaujantis šiuo Susitarimu ir numato ITER įrenginių eksploatavimo nutraukimą,
  - b) skatina laboratorijas, kitas institucijas ir darbuotojus, dalyvaujančius šios organizacijos narių branduolio sintezės energijos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programose, eksploatuoti ITER įrenginius,
  - c) skatina geresnį supratimą apie branduolio sintezės energiją ir jos priimtumą visuomenei,
  - d) vadovaudamasi šiuo Susitarimu, imasi bet kokios kitos savo tikslui pasiekti reikalingos veiklos.
2. Vykdydama savo funkcijas, ITER organizacija daug dėmesio skiria geriems santykiams su vietos bendruomenėmis palaikyti.

4 straipsnis

ITER organizacijos nariai

ITER organizacijos nariai yra šio Susitarimo Šalys.

5 straipsnis

Juridinis asmuo

1. ITER organizacija yra tarptautinis juridinis asmuo, be kita ko, turintis įgaliojimus sudaryti susitarimus su valstybėmis ir (arba) tarptautinėmis organizacijomis.
2. ITER organizacija yra juridinis asmuo ir savo narių teritorijoje turi reikalingus teisinius įgaliojimus, įskaitant įgaliojimus:
  - a) sudaryti susitarimus;
  - b) įsigyti, turėti turtą ir juo disponuoti;
  - c) gauti licencijas;
  - d) kelti bylas.

6 straipsnis

Taryba

1. Taryba yra pagrindinis ITER organizacijos organas ir yra sudaryta iš organizacijos narių atstovų. Kiekvienas narys skiria į Tarybą iki keturių atstovų.

2. 29 straipsnyje paminėtas depozitorius (toliau – depozitorius) sušaukia pirmąjį Tarybos posėdį ne vėliau kaip po trijų mėnesių nuo šio Susitarimo įsigaliojimo, jei iki to laiko 12 straipsnio 5 dalyje paminėti pranešimai gaunami iš visų Šalių.

3. Taryba iš savo narių išrenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją, iš kurių kiekvienas eina vienerių metų kadenciją ir gali būti perrinktas iki trijų kartų ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui.

4. Taryba vienbalsiai priima savo darbo tvarkos taisykles.

5. Taryba rengia susitikimus du kartus per metus, nebent ji nuspręstų kitaip. Organizacijos nario ar generalinio direktoriaus prašymu Taryba gali nuspręsti surengti neeilinį posėdį. Tarybos posėdžiai vyksta centrinėje buveinėje, jeigu Taryba nenusprendžia kitaip.

6. Prireikus Taryba gali nuspręsti surengti posėdį ministrų lygiu.

7. Vadovaujantis šiuo Susitarimu, Taryba atsako už ITER organizacijos veiklos propagavimą, bendrą vadovavimą ir priežiūrą, organizacijai siekiant savo tikslo. Taryba gali priimti sprendimus ir teikti rekomendacijas bet kokiais su šiuo Susitarimu susijusiais klausimais, reikalais ar svarstomomis problemomis. Taryba visų pirma:

- a) priima sprendimą dėl generalinio direktoriaus paskyrimo, pakeitimo ir kadencijos pratęsimo,
- b) priima ir, jei reikia, generaliniam direktoriui pasiūlius, iš dalies pakeičia ITER organizacijos vidaus tvarkos taisykles ir projekto išteklių valdymo taisykles,
- c) generaliniam direktoriui pasiūlius, priima sprendimą dėl pagrindinės ITER organizacijos valdymo struktūros ir darbuotojų sudėties,
- d) generalinio direktoriaus pasiūlymu skiria vyresnius darbuotojus,
- e) skiria finansinio audito valdybos narius, kaip nurodyta 17 straipsnyje,
- f) vadovaudamasi 18 straipsnio nuostatomis, priima sprendimą dėl įgaliojimų atliekant ITER organizacijos valdymo vertinimą, ir tuo tikslu paskiria valdymo vertintoją,

- g) generaliniam direktoriui pasiūlius, priima sprendimą dėl bendrojo įvairių ITER projekto etapų biudžeto ir jo tikslinimo ribų, kurios yra leistinos kasmet peržiūrint biudžetą, kaip paminėta j punkte, bei tvirtina 9 straipsnyje paminėtą pirminį ITER projekto planą ir išteklių sąmatas,
- h) tvirtina bendro išlaidų dalijimosi pokyčius,
- i) susijusiems organizacijos nariams sutikus, tvirtina asignavimų tiekimui pakeitimus, nekeisdama bendro išlaidų dalijimosi modelio,
- j) tvirtina metinius atnaujintus ITER projekto planus ir išteklių sąmatas bei atitinkamai tvirtina metinę ITER organizacijos programą ir priima metinį biudžetą,
- k) tvirtina ITER organizacijos metines atskaitomybes,
- l) priima metines ataskaitas,
- m) jei reikia, priima 3 straipsnio 1 dalies a punkte paminėtus papildomus techninius dokumentus,
- n) steigia bet kokias reikalingas ir Tarybai pavaldžias įstaigas,
- o) tvirtina sudaromus tarptautinio bendradarbiavimo susitarimus ar priemones pagal 19 straipsnio nuostatas,
- p) priima sprendimą dėl žemės ir kito nekilnojamojo turto įsigijimo, pardavimo ir įkeitimo,
- q) generaliniam direktoriui pasiūlius, priima intelektualinės nuosavybės valdymo ir informacijos sklaidos taisykles pagal 10 straipsnio nuostatas,
- r) generaliniam direktoriui pasiūlius ir susijusiems organizacijos nariams sutikus, tvirtina vietos grupių steigimą pagal 13 straipsnio nuostatas. Taryba periodiškai peržiūri galimybes tęsti bet kokių įkurtų vietos grupių veiklą,
- s) generaliniam direktoriui pasiūlius, tvirtina susitarimus ar priemones, pagal kurias reglamentuojami santykiai tarp ITER organizacijos ir jos narių ar valstybių, kurių teritorijoje yra ITER organizacijos centrinė buveinė ir vietos grupės,
- t) generaliniam direktoriui pasiūlius, tvirtina priemones, kurių tikslas – skatinti bendradarbiavimą tarp atitinkamų organizacijos narių vidaus branduolio sintezės energijos mokslinių tyrimų programų bei tarp tokių programų ir ITER organizacijos,
- u) priima sprendimą dėl valstybių ar tarptautinių organizacijų prisijungimo prie šio Susitarimo pagal 23 straipsnio nuostatas,
- v) vadovaudamasi 28 straipsnio nuostatomis, siūlo šalims dalinius šio Susitarimo pakeitimus,
- w) priima sprendimą dėl paskolų gavimo ar suteikimo, garantijų ir laidavimo teikimo bei įkaito ir užstato šių paskolų atžvilgių pateikimo,
- x) priima sprendimą siūlyti tarptautinėms eksporto kontrolės organizacijoms įvertinti medžiagas, įrangą ir technologiją dėl galimo jų įtraukimo į kontrolės sąrašus ir pagal 20 straipsnio nuostatas kuria taikų panaudojimą ir neplatinimą palaikančią politiką,
- y) tvirtina 15 straipsnyje paminėtas kompensavimo priemones, ir
- z) pagal 12 straipsnio 3 dalies nuostatas priima sprendimą atsisakyti nuo imuniteto ir turi visus kitus reikalingus įgaliojimus siekti ITER organizacijos tikslo bei atlikti jos funkcijas neprieštaraujant šio Susitarimo nuostatomis.
8. Taryba vienbalsiai priima sprendimus 7 dalies a, b, c, g, h, o, u, v, w, x, y ir z punktuose nustatytais klausimais ir 10 dalyje paminėtos svorinės balsavimo sistemos klausimu.
9. Svarstydami kitus nei 8 dalyje numatytus klausimus, organizacijos nariai deda visas pastangas siekdami bendro sutarimo. Jeigu nariai nesusitaria, Taryba sprendžia klausimą pagal 10 dalyje paminėtą svorinę balsavimo sistemą. Sprendimams dėl klausimų, susijusių su 14 straipsniu, būtinas Priimančiosios šalies pritarimas.
10. Organizacijos narių balsų atitinkami svoriai yra susieti su jų įnašais ITER organizacijai. Svorinė balsavimo sistema, kurioje numatomas balsų paskirstymas ir sprendimų priėmimo taisyklės, nustatoma Tarybos darbo tvarkos taisyklėse.

7 straipsnis

Generalinis direktorius ir darbuotojai

1. Generalinis direktorius yra ITER organizacijos vykdytysis vadovas ir jos atstovas, organizacijai vykdamas savo teisinius įgaliojimus. Generalinis direktorius veikia pagal šį Susitarimą ir Tarybos sprendimus ir atsako už savo pareigų vykdymą.

2. Generaliniam direktoriui talkina darbuotojai. Darbuotojams priskiriami tiesiogiai ITER organizacijoje dirbantys darbuotojai ir narių komandiruoti darbuotojai.

3. Generalinis direktorius skiriamas penkerių metų kadencijai. Generalinio direktoriaus paskyrimas gali būti vieną kartą pratęstas papildomam ne ilgesniam nei penkerių metų laikotarpiui.

4. Generalinis direktorius imasi visų ITER organizacijos valdymui, jos veiklos vykdymui, jos procedūrų atlikimui ir jos tikslo įgyvendinimui reikalingų priemonių. Generalinis direktorius visų pirma:

a) rengia ir teikia Tarybai:

— bendrą įvairių ITER projekto etapų biudžetą ir leistinas jo tikslinimo ribas,

— ITER projekto planą ir išteklių sąmatas bei kasmet jas atnaujina,

— metinį biudžetą, kuris neviršytų sutarto bendrojo biudžeto ir kuriame numatyti metiniai įnašai, bei metines atskaitomybes,

— pasiūlymus dėl vyresniųjų darbuotojų paskyrimo ir pagrindinės ITER organizacijos valdymo struktūros,

— vidaus tvarkos taisykles,

— projekto išteklių valdymo taisykles,

— metines ataskaitas;

b) skiria darbuotojus, jiems vadovauja bei juos prižiūri;

c) atsako už saugą ir imasi visų būtinų organizacinių priemonių, kad būtų laikomasi 14 straipsnyje paminėtų teisės aktų ir taisyklių nuostatų;

d) jei reikia, kartu su Priimančiąja valstybe imasi priemonių siekiant gauti ITER įrenginių statybai ir eksploatavimui reikalingus leidimus ir licencijas;

e) skatina bendradarbiavimą tarp atitinkamų narių vidaus branduolio sintezės mokslinių tyrimų programų ir tarp panašių programų bei ITER organizacijos;

f) užtikrina ITER organizacijai naudoti teikiamų komponentų ir sistemų kokybę bei tinkamumą;

g) jei reikia, teikia Tarybai 3 straipsnio 1 dalies a punkte paminėtus papildomus techninius dokumentus;

h) Tarybai iš anksto sutikus, sudaro susitarimus ar imasi priemonių, kad skatintų tarptautinį bendradarbiavimą pagal 19 straipsnio nuostatas, ir prižiūri šių susitarimų bei priemonių įgyvendinimą;

i) atlieka parengiamuosius Tarybos posėdžių darbus;

j) Tarybos prašymu talkina Tarybai pavaldžioms įstaigoms, kad padėtų atlikti jų darbus;

k) stebi bei kontroliuoja metinių programų tvarkaraščio rezultatus ir kokybės įgyvendinimą bei priima užbaigtus darbus.

5. Generalinis direktorius dalyvauja Tarybos susitikimuose, jei Taryba nenusprendžia kitaip.

6. Nepažeidžiant 14 straipsnio nuostatų, generalinio direktoriaus ir darbuotojų išipareigojimais ITER organizacijos atžvilgiu yra išskirtinai tarptautinio pobūdžio. Atliekdami savo pareigas, jie nesiekia ir nepriima jokios vyriausybės ar ITER organizacijai svetimos institucijos nurodymų. Kiekvienas organizacijos narys gerbia tarptautinį generalinio direktoriaus ir darbuotojų išipareigojimų pobūdį bei nesiekia daryti įtakos jiems atliekant savo pareigas.

7. Darbuotojai talkina generaliniam direktoriui jam (jai) vykdant savo pareigas ir yra jam (jai) pavaldūs.

8. Generalinis direktorius skiria darbuotojus vadovaudamasis vidaus tvarkos taisyklėmis.

9. Kiekvienas darbuotojas skiriamas eiti pareigas iki penkerių metų.

10. ITER organizacijos personalą sudaro ITER organizacijos veiklai įgyvendinti reikalingi kvalifikuoti moksliniai, techniniai ir administraciniai darbuotojai.

11. Darbuotojai skiriami savo kvalifikacijos pagrindu, atsižvelgiant į atitinkamą pareigybių paskirstymą tarp organizacijos narių jų įnašų atžvilgiu.

12. Vadovaudamiesi šiuo Susitarimu ir atitinkamomis taisyklėmis, organizacijos nariai gali komandiruoti darbuotojus ir siųsti į ITER organizaciją kviestinius mokslo darbuotojus.

8 straipsnis

ITER organizacijos ištekliai

1. ITER organizacijos išteklius sudaro:

- a) įnašai natūra, kaip paminėta dokumente „ITER statybos, eksploatavimo, dezaktyvavimo ir eksploatavimo nutraukimo etapų vertės nustatymas bei šalių įnašų pobūdis“, kuriuos sudaro: i) konkrečios detalės, įranga, medžiagos ir kitos prekės bei paslaugos pagal sutartas technines specifikacijas ir ii) organizacijos narių komandiruoti darbuotojai;
- b) ITER organizacijos narių finansiniai įnašai į organizacijos biudžetą (toliau – piniginiai įnašai), kaip paminėta dokumente „ITER statybos, eksploatavimo, dezaktyvavimo ir eksploatavimo nutraukimo etapų vertės nustatymas bei šalių įnašų pobūdis“;
- c) papildomi ištekliai, kurie gaunami pinigais ar natūra pagal Tarybos patvirtintas ribas ir sąlygas.

2. Atitinkamų organizacijos narių įnašai šio Susitarimo galiojimo terminu nurodyti dokumentuose „ITER statybos, eksploatavimo, dezaktyvavimo ir eksploatavimo nutraukimo etapų vertės nustatymas bei šalių įnašų pobūdis“ ir „Visų ITER projekto etapų išlaidų pasidalijimas“ ir gali būti peržiūrėti vienbalsiu Tarybos sprendimu.

3. ITER organizacijos ištekliai naudojami tik siekiant ITER organizacijos tikslo ir vykdant jos funkcijas pagal 2 ir 3 straipsnių nuostatas.

4. Kiekvienas organizacijos narys teikia savo įnašus ITER organizacijai per atitinkamą juridinį subjektą, toliau vadinamą to nario „vietos agentūra“, nebent Taryba nuspręstų kitaip. Tarybos pritarimas nebūtinai tiesioginiam organizacijos narių piniginių įnašų teikimui ITER organizacijai.

9 straipsnis

Projekto išteklių valdymo taisyklės

1. Projekto išteklių valdymo taisyklių tikslas – užtikrinti tinkamą ITER organizacijos finansų valdymą. Šiose taisyklėse, *inter alia*, teikiamos pagrindinės taisyklės dėl:

- a) finansinių metų;
- b) apskaitos vieneto ir valiutos, kurią ITER organizacija naudoja apskaitai biudžeto ir išteklių įvertinimo tikslais;

c) ITER projekto plano ir išteklių sąmatų pateikimo ir struktūros;

d) metinio biudžeto rengimo ir priėmimo procedūros, metinio biudžeto įvykdymo ir vidaus finansų kontrolės;

e) organizacijos narių įnašų;

f) sutarčių sudarymo;

g) įnašų valdymo;

h) eksploatavimo nutraukimo fondo valdymo.

2. Generalinis direktorius kasmet rengia ir teikia Tarybai atnaujintą ITER projekto planą ir išteklių sąmatas.

3. ITER projekto plane, kuris aprėpia visą šio Susitarimo terminą, nurodomas visų ITER organizacijos funkcijų atlikimo planas. Šiame plane:

- a) pateikiamas bendras ITER organizacijos tikslo įgyvendinimo planas, įskaitant tvarkaraštį ir pagrindinius etapus, ir apibendrinama ITER projekto pažanga bendro plano atžvilgiu,
- b) nurodomi konkretūs ITER organizacijos veiklos programos tikslai ir tvarkaraščiai būsiamam penkerių metų ar statybos laikotarpiui, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų yra ilgesnis ir
- c) teikiamos atitinkamos pastabos, įskaitant ITER projektui gresiančios rizikos įvertinimą ir priemonių rizikai sušvelninti ar jos išvengti aprašymus.

4. ITER išteklių sąmatose teikiama išsami jau sunaudotų ir ateityje ITER projekto planui įgyvendinti reikalingų išteklių bei šių išteklių teikimo planų analizė.

10 straipsnis

Informacija ir intelektinė nuosavybė

1. Vadovaudamasi šio Susitarimo ir priedo dėl informacijos ir intelektinės nuosavybės nuostatomis, ITER organizacija ir jos nariai vykdo kuo plačiausią tinkamą informacijos ir intelektinės nuosavybės, kurią jie sukuria įgyvendindami šį Susitarimą, sklaidą. Šio straipsnio ir priedo dėl informacijos ir intelektinės nuosavybės nuostatų įgyvendinamas yra vienodas visų narių ir ITER organizacijos narių atžvilgiu ir jų nediskriminuoja.

2. Vykdydama savo veiklą, ITER organizacija užtikrina, kad, pasibaigus tinkamai apsaugai įgyti reikalingam pagrįstam laikotarpiui, bet kokie moksliniai rezultatai yra skelbiami ar kitaip plačiai paskleidžiami. Bet kokios autoriaus teisės į šiais rezultatais paremtus darbus priklauso ITER organizacijai, nebent konkrečiose šio Susitarimo ir priedo dėl informacijos ir intelektinės nuosavybės nuostatose nustatyta kitaip.

3. Sudarydami sutartis dėl darbų, atliktinų vadovaujantis šiuo Susitarimu, ITER organizacija ir jos nariai įtraukia į šias sutartis bet kokią gaunamą intelektinę nuosavybę reglamentuojančias nuostatas. Šiose nuostatose, kurios turi atitikti šio Susitarimo ir priedo dėl informacijos ir intelektinės nuosavybės nuostatas, *inter alia*, aptariamos teisės gauti, taip pat atskleisti ir naudoti tokią intelektinę nuosavybę.

4. Pagal šį Susitarimą sukurtai ar parengtai intelektinei nuosavybei taikomos priedo dėl informacijos ir intelektinės nuosavybės nuostatos.

11 straipsnis

Parama statybvietei

1. Vadovaudamasi priede dėl paramos statybvietei nustatytomis sąlygomis, Priimančioji šalis teikia ITER organizacijai apibendrintam ITER projektui įgyvendinti reikalingą paramą statybvietei ar užtikrina, kad tokia parama yra teikiama. Priimančioji šalis gali paskirti asmenį, kuris teiktų šią paramą jos vardu. Toks paskyrimas neturi įtakos šiame straipsnyje nustatytiems Priimančiosios šalies įsipareigojimams.

2. Tarybai pritarus, ITER organizacijos ir Priimančiosios šalies ar jos paskirto asmens bendradarbiavimo dėl paramos statybvietei būdai ir procedūros nustatoma tarp jų sudaromame Paramos statybvietei susitarime.

12 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

1. ITER organizacija, jos nuosavybė ir turtas kiekvieno organizacijos nario teritorijoje turi jos funkcijoms atlikti reikalingas privilegijas ir imunitetus.

2. ITER organizacijos generalinis direktorius ir darbuotojai bei organizacijos narių atstovai Taryboje ir pavaldžiose įstaigose kartu su savo pavaduotojais ir ekspertais kiekvieno iš organizacijos narių teritorijoje turi su ITER organizacija susijusioms savo funkcijoms atlikti reikalingas privilegijas ir imunitetus.

3. 1 ir 2 dalyse nustatytų imunitetų atsisakoma bet kuriuo atveju, kai imunitetui atmesti kompetentinga institucija mano, kad toks imunitetas kliudytų vykdyti teisingumą, be to, kad

atsisakymas nepažeistų tikslų, kuriems šis imunitetas buvo skirtas, ir kai ITER organizacijos, generalinio direktoriaus ir darbuotojų atveju Taryba nustato, kad toks atsisakymas neprieštarautų ITER organizacijos ir jos narių interesams.

4. Pagal šį Susitarimą suteiktos privilegijos ir imunitetai nesumažina ir neveikia ITER organizacijos, generalinio direktoriaus ar darbuotojų pareigos vadovautis 14 straipsnyje paminėtais teisės aktais ir taisyklėmis.

5. Įgyvendinusi 1 ir 2 dalių nuostatas, kiekviena Šalis raštu praneša apie tai depozitoriumi.

6. Depozitorius informuoja Šalis, kai pagal 5 dalies nuostatas teikiami pranešimai buvo gauti iš visų Šalių.

7. ITER organizacija ir Priimančioji valstybė sudaro centrinės buveinės susitarimą.

13 straipsnis

Vietos grupės

Jei reikia ITER organizacijos funkcijoms atlikti ir jos tikslui įgyvendinti, kiekvienas organizacijos narys priima savo teritorijoje ITER organizacijos įsteigtą ir valdomą vietos grupę. ITER organizacija ir kiekvienas jos narys sudaro Vietos grupės susitarimą.

14 straipsnis

Visuomenės sveikata, sauga, licencijavimas ir aplinkosauga

ITER organizacija laikosi taikomų nacionalinių Priimančiosios valstybės įstatymų ir kitų teisės aktų visuomenės sveikatos ir saugos darbe, branduolinės saugos, apsaugos nuo spinduliuotės, licencijavimo, branduolinių medžiagų, aplinkosaugos ir apsaugos nuo piktavališkų veiksmų srityse.

15 straipsnis

Atsakomybė

1. ITER organizacijos sutartinę atsakomybę reglamentuoja atitinkamos sutartinės nuostatos, kurios aiškinamos vadovaujantis sutarčiai taikytina teise.

2. Nesutartinės atsakomybės atveju ITER organizacija tinkamai kompensuoja ar kitomis priemonėmis atlygina bet kokią jos padarytą žalą tiek kiek ITER organizacija yra juridškai atsakinga pagal atitinkamą teisę; kompensavimo susitarimų detales tvirtina Taryba. Šios dalies nuostatos neturi būti vertinamos kaip ITER organizacijos atsisakymas nuo imuniteto.

3. Bet koks ITER organizacijos mokėjimas, atlyginant žalą pagal 1 ir 2 dalyse paminėtą atsakomybę, ir bet kokios dėl jos patirtos sąnaudos ir išlaidos laikomos „veiklos išlaidomis“, kaip apibrėžta Projekto išteklių valdymo taisyklėse.

4. Jei išlaidos 2 dalyje paminėti žalai atlyginti viršija ITER organizacijos metiniame veiklos biudžete turimas ir (arba) draudimo mokamas lėšas, organizacijos nariai Taryboje konsultuojasi, kad ITER organizacija galėtų atlyginti žalą pagal 2 dalies nuostatas, ir siekia, kad Taryba vienbalsiai priimtų sprendimą padidinti bendrą biudžetą vadovaujantis 6 straipsnio 8 dalies nuostatomis.

5. Narystė ITER organizacijoje nereiškia, kad nariai prisiima atsakomybę už ITER organizacijos veiksmus, aplaidumus ar įsipareigojimus.

6. Nė viena šio Susitarimo nuostata nekenkia narių imunitetui kitų valstybių ar jų teritorijoje ir neturi būti laikoma atsisakymu nuo šio imuniteto.

16 straipsnis

Eksplotavimo nutraukimas

1. ITER eksploataavimo laikotarpiu ITER organizacija įkuria ITER įrenginių eksploataavimo nutraukimo fondą (toliau – fondą). Fondo įkūrimo metodai, jo įvertinimas ir duomenų atnaujinimas, pakeitimų ir fondo perdavimo Priimančiajai valstybei sąlygos nustatomos 9 straipsnyje paminėtose Projekto išteklių valdymo taisyklėse.

2. Pasibaigus galutiniam ITER bandomojo veikimo etapui, ITER organizacija per penkerių metų ar, jei susitarta su Priimančiaja valstybe, trumpesnę laikotarpį taip parengia ITER įrenginius, kad jie atitiktų ITER organizacijos ir Priimančiosios valstybės sutartą būklę, kuri, jei reikia, yra peržiūrima, ir po to ITER organizacija perduoda Priimančiajai valstybei fondą ir ITER įrenginius jų eksploataavimui nutraukti.

3. Priimančiajai valstybei priėmus fondą kartu su ITER įrenginiais, ITER organizacija neprisiima jokios atsakomybės už ITER įrenginius ar su jais susijusių įsipareigojimų, nebent ITER organizacija ir Priimančioji valstybė susitartų kitaip.

4. ITER organizacijos ir Priimančiosios valstybės teisės ir įsipareigojimai ir jų sąveikos eksploataavimo nutraukimo atžvilgiu metodai nustatomos 12 straipsnyje paminėtame Centrinės buveinės susitarime, pagal kurį ITER organizacija ir priimančioji valstybė, *inter alia*, susitaria, kad:

a) perdavus ITER įrenginius, Priimančiajai valstybei išlieka privalomos 20 straipsnio nuostatos;

b) Priimančioji valstybė nuolat teikia visiems savo įnašą į fondą įnešusiems organizacijos nariams ataskaitas apie eksploataavimo nutraukimo pažangą ir apie eksploataavimo nutraukimui naudojamas ar sukurtas procedūras ir technologijas.

17 straipsnis

Finansinis auditas

1. ITER organizacijos metinės apskaitos auditui pagal šio straipsnio ir Projekto išteklių valdymo taisyklių nuostatas atlikti steigama Finansinio audito valdyba (toliau – valdyba).

2. Kiekvienam organizacijos nariui atstovauja vienas valdybos narys. Valdybos narius pagal atitinkamų narių rekomendaciją trejų metų laikotarpiui skiria Taryba. Paskyrimas gali būti vieną kartą pratęstas papildomam trejų metų laikotarpiui. Taryba skiria vieną iš narių valdybos pirmininku, kuris eina šias pareigas dvejus metus.

3. Valdybos nariai yra nepriklausomi ir neprašo bei nepriima jokio organizacijos nario ar bet kokio kito asmens nurodymų, ir yra atskaitingi tik Tarybai.

4. Audito tikslai yra šie:

a) nustatyti, ar visos pajamos ir (arba) išlaidos buvo gautos ir (arba) patirtos teisėtai ir taisyklingai bei buvo apskaitytos;

b) nustatyti, ar finansinis valdymas yra pagrįstas;

c) pateikti patikinimo pareiškimą dėl metinės atskaitomybės patikimumo ir pagrindinių sandorių teisėtumo bei taisyklingumo;

d) nustatyti, ar išlaidos atitinka biudžetą;

e) išnagrinėti bet kokį klausimą, kuris gali turėti svarbios finansinės įtakos ITER organizacijai.

5. Auditas grindžiamas pripažintais tarptautiniais apskaitos principais ir standartais.

18 straipsnis

Valdymo vertinimas

1. Taryba kartą per dvejus metus skiria valdymo vertintoją, kuris vertina ITER organizacijos veiklos valdymą. Šio įvertinimo aprėptį nustato Taryba.

2. Generalinis direktorius, pasikonsultavęs su Taryba, taip pat gali reikalauti atlikti tokius įvertinimus.

3. Valdymo vertintojas yra nepriklausomas ir neprašo bei nepriima jokio organizacijos nario ar bet kokio kito asmens nurodymų, ir yra atskaitingas tik Tarybai.

4. Šio įvertinimo tikslas – nustatyti, ar tinkamas yra ITER organizacijos valdymas, ypač kalbant apie valdymo veiksmingumą ir dalykiškumą darbuotojų skaičiaus atžvilgiu.

5. Vertinimas grindžiamas ITER organizacijos dokumentais. Valdymo vertintojui suteikiamos galimybės susipažinti su visais darbuotojais, apskaita ir dokumentais, kurių jam (jai) gali prireikti.

6. ITER organizacija užtikrina, kad valdymo vertintojas tvirtai laikytųsi jos reikalavimų dėl jautrios ir (arba) konfidencialios verslo informacijos, ypač dėl jos procedūrų, susijusių su intelektine nuosavybe, taikiu panaudojimu ir neplatiniu.

19 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

Siekdama įgyvendinti savo tikslą, ITER organizacija, vadovaudamasi šiuo Susitarimu ir esant atitinkamam vienbalsiai patvirtintam Tarybos sprendimui, gali bendradarbiauti su kitomis tarptautinėmis organizacijomis ir institucijomis, kurios nėra Susitarimo Šalys ir su organizacijomis ir institucijomis iš valstybių, kurios nėra Susitarimo Šalys, taip pat tuo tikslu sudaryti su jomis atitinkamus susitarimus ar imtis atitinkamų priemonių. Taryba kiekvienu atveju nustato išsamias tokio bendradarbiavimo priemones.

20 straipsnis

Taikus panaudojimas ir neplatinitimas

1. ITER organizacija ir jos nariai naudoja bet kokias pagal šį Susitarimą sukurtas ar gautas medžiagas, įrangą ar technologiją tik taikiems tikslams. Nė viena šios dalies nuostata neturi būti aiškinama kaip turinti įtakos organizacijos narių teisėms naudoti nepriklausomai nuo šio Susitarimo jų nuosaviems tikslams išgytas ar sukurtas medžiagas, įrangą ar technologiją.

2. ITER organizacijos ir jos narių pagal šį Susitarimą gautos ar sukurtos medžiagos, įranga ar technologija neperduodama jokiai trečiajai šaliai, kuri naudotų jas gaminti ar kitaip išgyti branduolinius ginklus ar kitus branduolinius sprogstamuosius įtaisus ar bet kokiems netaikiems tikslams.

3. ITER organizacija ir jos nariai imasi atitinkamų priemonių įgyvendinti šio straipsnio nuostatas veiksmingai ir skaidriai. Tuo tikslu Taryba pasitelkia atitinkamus tarptautinius forumus ir kuria taikų panaudojimą ir neplatinitimą remiančią politiką.

4. Siekdamas paremti ITER projekto sėkmę ir jo neplatinitimo politiką, Šalys sutinka konsultuotis bet kokiais su šio straipsnio nuostatų įgyvendinimu susijusiais klausimais.

5. Nė viena šio Susitarimo nuostata nereikalauja iš organizacijos narių perduoti medžiagą, įrangą ar technologiją prieštaraujant nacionaliniam eksporto reguliavimui ar susijusiems įstatymams ir kitiems teisės aktams.

6. Nė viena šio Susitarimo nuostata neturi įtakos Šalių teisėms ir įsipareigojimams pagal kitus tarptautinius susitarimus dėl branduolinių ginklų ar kitų branduolinių sprogstamųjų įtaisų neplatinitimo.

21 straipsnis

Taikymas Euratomo atžvilgiu

Pagal Euratomo steigimo sutarties nuostatas šis Susitarimas taikomas visoms tos Sutarties aprėpiamoms teritorijoms. Pagal tos Sutarties ir kitų susijusių susitarimų nuostatas jis taip pat taikomas Bulgarijos Respublikai, Rumunijai ir Šveicarijos Konfederacijai, kurios dalyvauja Euratomo branduolio sintezės programoje tikrųjų asocijuotų trečiųjų valstybių teisėmis.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis Susitarimas ratifikuojamas, priimamas ar tvirtinamas kiekvienos Pasirašiusiosios šalies nustatyta tvarka.

2. Šis Susitarimas įsigalioja praėjus trisdešimčiai dienų po to, kai Kinijos Liaudies Respublika, Euratomas, Indijos Respublika, Japonija, Korėjos Respublika, Rusijos Federacija ir Jungtinės Amerikos Valstijos pateikia šio Susitarimo ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus.

3. Jei šis Susitarimas neįsigalioja per vienerius metus nuo pasirašymo dienos, depozitorius šaukia Pasirašiusiųjų šalių susitikimą, kuriame sprendžiama, kokių veiksmų imtis jo įsigaliojimui palengvinti.

23 straipsnis

Prisijungimas

1. Įsigaliojus šiam Susitarimui, prisijungti prie šio Susitarimo ir tapti jo Šalimi, Tarybai vienbalsiai priėmus atitinkamą sprendimą, gali bet kuri valstybė ar tarptautinė organizacija.

2. Bet kuri prisijungti prie šio Susitarimo pageidaujanti valstybė ar tarptautinė organizacija praneša apie tai generaliniam direktoriui, kuris informuoja organizacijos narius apie šį prašymą bent prieš šešis mėnesius iki jo pateikimo Tarybai, kuri priima atitinkamą sprendimą.

3. Taryba nustato bet kokios valstybės ar tarptautinės organizacijos prisijungimo sąlygas.

4. Valstybės ar tarptautinės organizacijos prisijungimas prie šio Susitarimo įsigalioja praėjus trisdešimčiai dienų po to, kai depozitorius gauna prisijungimo dokumentą ir 12 straipsnio 5 dalyje paminėtą pranešimą.

24 straipsnis

Trukmė ir nutraukimas

1. Šis Susitarimas sudaromas pirminiam 35 metų laikotarpiui. Paskutiniai penkeri šio laikotarpio metai arba, jei susitariama su Priimančiąja valstybe, trumpesnis laikotarpis skiriamas ITER įrenginiams dezaktyvuoti.

2. Likus mažiausiai aštuoneriems metams iki šio Susitarimo galiojimo pabaigos, Taryba steigia specialųjį komitetą, kuriam pirmininkauja generalinis direktorius ir kuris teikia rekomendacijas dėl galimo šio Susitarimo termino pratęsimo atsižvelgiant į ITER projekto pažangą. Specialusis komitetas vertina techninę ir mokslinę ITER įrenginių būklę ir galimo šio Susitarimo termino pratęsimo pagrindus ir, prieš rekomenduodamas pratęsti šio Susitarimo terminą, – finansinius klausimus, susijusius su reikalingu biudžetu ir poveikiu dezaktyvavimo ir eksploatavimo nutraukimo išlaidoms. Specialusis komitetas teikia savo atskaitą Tarybai per vienerius metus nuo įsteigimo.

3. Taryba šios atskaitos pagrindu, likus mažiausiai šešeriems metams iki galiojimo pabaigos, vienbalsiai nusprendžia, ar pratęsti šio Susitarimo terminą.

4. Taryba negali pratęsti šio Susitarimo termino bendram ilgesniam nei dešimties metų laikotarpiui, be to, Taryba negali pratęsti šio Susitarimo termino, jei toks pratęsimas pakeistų ITER organizacijos veiklos pobūdį ar organizacijos narių finansinių įnašų pagrindus.

5. Taryba patvirtina numatomą šio Susitarimo galiojimo pabaigą likus mažiausiai šešeriems metams iki jo galiojimo pabaigos ir priima sprendimus dėl dezaktyvavimo etapo ir ITER organizacijos likvidavimo.

6. Šis Susitarimas gali būti nutrauktas visų šalių susitarimu, numatant pakankamai laiko dezaktyvavimui ir užtikrinant eksploatavimo nutraukimui būtinas lėšas.

25 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Bet koks klausimas, kuris kyla tarp Šalių ar tarp vienos ar daugiau Šalių ir ITER organizacijos dėl šio Susitarimo ar yra su

juo susijęs, sprendžiamas konsultacijų, tarpininkavimo ar kitu sutartu būdu, pvz., arbitražo. Suinteresuotosios Šalys rengia susitikimą, kuriame svarsto bet kokio tokio klausimo pobūdį, kad kuo skubiau jį išspręstų.

2. Jei ginčo šalys nepajėgia išspręsti savo ginčo konsultacijų būdu, bet kuri šalis gali prašyti Tarybos pirmininko (arba, jei išrinktas pirmininkas atstovauja organizacijos nariui, kuris yra ginčo šalis, Tarybos nario, kuris atstovauja ginčo šalimi nesančiam organizacijos nariui) tarpininkauti susitikime, kuriame bandoma išspręsti ginčą. Toks susitikimas šaukiamas per trisdešimt dienų nuo bet kurios šalies prašymo dėl tarpininkavimo pateikimo ir užbaigiamas per šešiasdešimt dienų, po kurių tarpininkas teikia atskaitą apie tarpininkavimą, kuri rengiama pasikonsultavus su organizacijos nariais, išskyrus ginčo šalis, ir kurioje teikiamos rekomendacijos dėl ginčo sprendimo.

3. Jei ginčo šalys nepajėgia išspręsti savo ginčo konsultacijų ar tarpininkavimo būdu, jos gali susitarti pritaikyti ginčiui sutartą ginčo sprendimo, vadovaujantis sutarta tvarka, formą.

26 straipsnis

Pasitraukimas

1. Praėjus dešimčiai šio Susitarimo galiojimo metų, bet kuri Šalis, išskyrus Priimančiąją šalį, gali pranešti depozitoriui apie savo ketinimus pasitraukti iš susitarimo.

2. Pasitraukimas iš Susitarimo neturi įtakos pasitraukiančiosios Šalies įnašui į ITER įrenginių statybos išlaidas. Jei Šalis pasitraukia iš Susitarimo ITER eksploatavimo laikotarpiu, ji taip pat įneša savo sutartą ITER įrenginių eksploatavimo nutraukimo išlaidų dalį.

3. Pasitraukimas iš Susitarimo neturi įtakos jokiai Šalies teisei, įsipareigojimui ar teisei padėčiai, kuri atsirado įgyvendinant šį Susitarimą prieš šios Šalies pasitraukimą.

4. Pasitraukimas iš Susitarimo įsigalioja pasibaigus finansiniams metams, einantiems po metų, kuriais teikiamas 1 dalyje paminėtas pranešimas.

5. ITER organizacija dokumentuoja pasitraukimo duomenis tardamasi su pasitraukiančiąja Šalimi.

27 straipsnis

Priedai

Priedas dėl informacijos ir intelektinės nuosavybės ir priedas dėl paramos statybvietei yra neatsiejama šio Susitarimo dalis.

28 straipsnis

Pakeitimai

1. Bet kuri Šalis gali teikti pasiūlymą dėl dalinio šio Susitarimo pakeitimo.
2. Taryba svarsto siūlomus pakeitimus, kad galėtų vienbalsiai siūlyti juos Šalims.
3. Pakeitimai ratifikuojami, priimami ar tvirtinami pagal kiekvienos Šalies taikomą tvarką ir įsigalioja praėjus trisdešimčiai dienų po to, kai visos Šalys pateikia ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus.

29 straipsnis

Depozitorius

1. Šio Susitarimo depozitorius yra Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) generalinis direktorius.

2. Šio Susitarimo originalas perduodamas depozitoriui, kuris siunčia patvirtintas jo kopijas pasirašiusiosioms Šalims ir Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui užregistruoti ir paskelbti pagal Jungtinių Tautų Chartijos 102 straipsnio nuostatas.

3. Depozitorius praneša visoms pasirašiusiosioms Šalims ir valstybėms kandidatėms bei tarptautinėms organizacijoms apie:

- a) kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumento pateikimo datą;
- b) kiekvieno pranešimo, gauto pagal 12 straipsnio 5 dalies nuostatas, pateikimo datą;
- c) šio Susitarimo įsigaliojimo ir pakeitimų, kaip nustatyta 28 straipsnyje, įsigaliojimo dieną;
- d) bet koki bet kurios Šalies pranešimą apie jos ketinimus pasitraukti iš šio Susitarimo;
- e) šio Susitarimo nutraukimą.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Susitarimą.

Pasirašyta 2006 m. lapkričio 21 d. Paryžiuje, vienu originaliu egzemplioriumi anglų kalba.

Europos atominės energijos bendrijos vardu

Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės vardu

Indijos Respublikos Vyriausybės vardu

Japonijos Vyriausybės vardu

Korėjos Respublikos Vyriausybės vardu

Rusijos Federacijos Vyriausybės vardu

Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės vardu

I PRIEDAS

Priedas dėl informacijos ir intelektinės nuosavybės

1 straipsnis

Dalykas ir apibrėžtys

- 1.1 Šiame priede aptariami su saugotinais objektais vykdamas šį Susitarimą susiję informacijos ir intelektinės nuosavybės sklaida, naudojimas, apsauga ir pasikeitimas ta informacija ir intelektine nuosavybe. Jeigu nenumatyta kitaip, šiame priede vartojami terminai turi tą pačią reikšmę, kaip Susitarime.
- 1.2 **Informacija** – paskelbti duomenys, brėžiniai, planai, skaičiavimai, ataskaitos ir kiti dokumentai, dokumentuose užfiksuoti duomenys ar mokslinių tyrimų ir plėtros metodai, taip pat saugotinių ar nesaugotinių išradimų ir atradimų aprašymai, kurie nėra intelektinė nuosavybė, kaip apibrėžta 1.3 dalyje.
- 1.3 **Intelektinė nuosavybė** vartojama ta reikšme, kuri apibrėžta 1967 m. liepos 14 d. Stokholme priimtos Konvencijos dėl pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos įsteigimo 2 straipsnyje. Šiame priede intelektinė nuosavybė gali apimti konfidencialią informaciją, pvz., patirtį ir žinias arba prekybines paslaptis, jeigu jos nepaskelbtos, pateiktas rašytine ar kita forma, ir kuri:
- a) savininko buvo laikoma konfidencialia,
  - b) nėra visuotinai žinoma ar nėra galimybės ja pasinaudoti iš kitų šaltinių ir (arba) nėra viešai pateikta spausdintuose leidiniuose ir (arba) kitose laikmenose, kuriose ją galima perskaityti,
  - c) nebuvo savininko perduota kitoms šalims be įpareigojimo laikyti ją konfidencialia,
  - d) nebuvo perduota gaunančiajai šaliai be įpareigojimo laikyti ją konfidencialia.
- 1.4 **Pradinė intelektinė nuosavybė** – intelektinė nuosavybė, kuri buvo ar yra įgyta, išplėta ar sukurta iki šio Susitarimo įsigaliojimo datos arba ne šio Susitarimo taikymo srityje.
- 1.5 **Sukurta intelektinė nuosavybė** – sukurta ar įgyta intelektinė nuosavybė, kuri savininko teisėmis priklauso per vietos agentūrą ar subjektą veikiančiam nariui, arba ITER organizacijai arba bendrai pagal šį Susitarimą per jo vykdymo laiką.
- 1.6 **Patobulinimai** – bet kuri esamos intelektinės nuosavybės pažanga, įskaitant susijusius darbus.
- 1.7 **Subjektas** ar **subjektai** – bet kuris subjektas, su kuriuo vietos agentūra arba ITER organizacija sudarė prekių ar paslaugų teikimo sutartį šio Susitarimo tikslais.

2 straipsnis

Bendrosios nuostatos

- 2.1. Laikantis šio priedo nuostatų, nariai remia kuo platesnę sukurtos intelektinės nuosavybės sklaidą.
- 2.2. Kiekvienas narys užtikrina, kad kiti nariai ir ITER organizacija galėtų gauti intelektinės nuosavybės teises, suteikiamas pagal šį priedą. Kiekvieno nario ar ITER organizacijos sudaryta sutartis su subjektu privalo atitikti šio priedo nuostatas. Visi nariai ir ITER organizacija turi laikytis visų pirma viešųjų pirkimų tvarkos, kad būtų užtikrinta atitiktis šiam priedui.

ITER organizacija tinkamai ir laiku nustato sutartis sudarančių subjektų pradinę intelektinę nuosavybę, kad ITER organizacija ir nariai galėtų naudotis šia pradine intelektine nuosavybe pagal šio priedo nuostatas.

Kiekvienas narys tinkamai ir laiku nustato sutartis sudarančių subjektų pradinę intelektinę nuosavybę, kad ITER organizacija ir nariai galėtų naudotis šia pradine intelektine nuosavybe pagal šio priedo nuostatas.

Kiekvienas narys ir ITER organizacija užtikrina, kad ITER organizacija ir kiti nariai galėtų pasinaudoti vykdant sutartis sukurtais ar įtrauktais išradimais ir kita intelektine nuosavybe, su sąlyga, kad būtų paisoma išradėjų teisių pagal šį priedą.

- 2.3 Šiuo priedu nekeičiamas ar nepažeidžiamas teisių paskirstymo tarp šalies narės ir jos piliečių. Šalis narė ir jos piliečiai, remdamiesi taikomais jų įstatymais ir kitais teisės aktais, patys nustato, ar intelektinės nuosavybės teisės priklausys šaliai nariai ar jos piliečiams.
- 2.4 Jeigu narys, vykdydamas šį Susitarimą, sukuria ar įsigyja intelektinę nuosavybę, į kurią jis turi visišką teisę, jis apie tai laiku praneša kitiems nariams ir ITER organizacijai ir pateikia išsamią informaciją apie tokią intelektinę nuosavybę.

3 straipsnis

Informacijos sklaida ir mokslinės publikacijos, kurios yra autoriaus teisės subjektas arba nėra

Visi nariai turi teisę nekomerciniam naudojimui versti, dauginti ir viešai platinti informaciją, tiesiogiai gautą vykdant šį Susitarimą. Ant visų viešai platinamų pagal šią nuostatą parengtų darbų, kurie yra autoriaus teisės subjektas, kopijų nurodomos autorių pavardės, nebent autorius aiškiai atsisako, kad jo pavardė būtų nurodyta.

4 straipsnis

Nario, vietos agentūros ar subjekto sukurta ar įtraukta intelektinė nuosavybė

- 4.1. Sukurta intelektinė nuosavybė
  - 4.1.1 Jeigu narys, vietos agentūra ar subjektas, vykdydami šį Susitarimą, sukuria saugotiną objektą, vietos agentūra ar subjektas turi teisę visose šalyse įsigyti visas tokios intelektinės nuosavybės teises ir turtinę teisę pagal taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus.
  - 4.1.2 Veikdamas per vietos agentūrą ar subjektą narys, kuris vykdydamas šį Susitarimą sukūrė intelektinę nuosavybę, vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis kitiems nariams ir ITER organizacijai suteikia neatšaukiamą, neišimtinę ir nemokamą licenciją naudotis tokia sukurta intelektine nuosavybe, su teise ITER organizacijai išduoti sublicencijas, o kitiems nariams – išduoti sublicencijas savo teritorijose viešai remiamoms branduolio sintezės tyrimų ir plėtros programoms vykdyti.
  - 4.1.3 Veikdamas per vietos agentūrą ar subjektą narys, kuris vykdydamas šį Susitarimą sukūrė intelektinę nuosavybę, vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis kitiems nariams suteikia neišimtinę licenciją sukurta intelektine nuosavybe naudotis komerciniais tikslais branduolio sintezės srityje, su teise tų narių vietos trečiosioms šalims išduoti sublicencijas tokiam naudojimui tų narių teritorijoje ne mažiau palankiomis sąlygomis, nei sąlygos, kuriomis tas narys suteikia licencijas naudotis sukurta intelektine nuosavybe trečiosioms šalims to nario teritorijoje ar už jos ribų. Jeigu tokios sąlygos buvo suteiktos, tokia licencija yra nepaneigiama. Tokia licencija gali būti atšaukta tik jeigu ji neatitinka sutartinių įsipareigojimų.
  - 4.1.4 Veikdamas per vietos agentūrą ar subjektą narys, kuris vykdydamas šį Susitarimą sukūrė intelektinę nuosavybę, yra skatinamas sudaryti komercinius susitarimus su kitais nariais, vietos agentūromis, subjektais ir trečiosiomis šalimis, kad sukurta intelektinė nuosavybė būtų naudojama ne tik branduolio sintezės srityje.
  - 4.1.5 Nariai ir jų vietos agentūros ar subjektai, kurie suteikia licencijas ar sublicencijas naudotis sukurta intelektine nuosavybe pagal šį priedą, registruoja tokį licencijavimą, o kiti nariai turi galimybę naudotis šiuo registru, pvz. gauti jį iš ITER organizacijos.
- 4.2. Pradinė intelektinė nuosavybė
  - 4.2.1. Pradinė intelektinė nuosavybė lieka ją turinčios Šalies nuosavybe.

4.2.2. Bet kuris narys, veikdamas per vietos agentūrą ar subjektą, kuris į ITER organizacijai pateiktus elementus įtraukė pradinę intelektinę nuosavybę, išskyrus konfidencialią informaciją, pvz. patirtį ir žinias arba komercines paslaptis, kurios reikia:

- statyti, eksploatuoti, naudoti ar integruoti technologijas, siekiant vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą, susijusius su ITER įrenginiais,
- prižiūrėti ar pataisyti pateiktą elementą arba
- kai Taryba nusprendžia, kad tai būtina prieš bet kuriuos viešuosius pirkimus,

vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis kitiems nariams ir ITER organizacijai suteikia neatšaukiamą, neišimtinę ir nemokamą licenciją naudotis tokia pradine intelektine nuosavybe, su teise ITER organizacijai išduoti sublicencijas, o kitiems nariams – mokslinių tyrimų institutams ir aukštojo mokslo įstaigoms išduoti sublicencijas savo teritorijose viešai remiamoms branduolio sintezės tyrimų ir plėtros programoms vykdyti.

4.2.3. a) Bet kuris narys, veikdamas per vietos agentūrą ar subjektą, kuris į ITER organizacijai pateiktus elementus įtraukė pradinę konfidencialią informaciją, kurios reikia:

- statyti, eksploatuoti, naudoti ar integruoti technologijas, siekiant vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą, susijusius su ITER įrenginiais,
- prižiūrėti ar pataisyti elementą,
- kai Taryba nusprendžia, kad tai būtina prieš bet kuriuos viešuosius pirkimus arba
- dėl priežasčių, susijusių su sauga, kokybės užtikrinimu ir kokybės kontrole, kaip reikalauja reguliavimo institucijos,

užtikrina, kad ITER organizacija turėtų neatšaukiamą, neišimtinę ir nemokamą licenciją naudotis pradine konfidencialia informacija, įskaitant ITER įrenginių statybos, eksploatavimo, priežiūros ar remonto vadovus arba mokymo instrukcijas.

b) Kai konfidenciali informacija atskleidžiama ITER organizacijai, turi būti aiškiai nurodoma, kad ji yra konfidenciali, ir ji turi būti pateikiama pagal konfidencialumo susitarimą. Tokios informacijos gavėjas ją naudoja tik 4.2.3 dalies a punkte nustatytais tikslais ir užtikrina jos konfidencialumą, laikydamasis konfidencialumo susitarimo nuostatų. Jeigu ITER organizacija netinkamai naudoja pradinę konfidencialią informaciją, ji padengia su tuo susijusius nuostolius.

4.2.4. Bet kuris narys, veikdamas per vietos agentūrą ar subjektą, kuris į ITER organizacijai pateiktus elementus įtraukė pradinę konfidencialią informaciją, pvz. patirtį ir žinias arba prekybines paslaptis, kurių reikia:

- statyti, eksploatuoti, naudoti ar integruoti technologijas, siekiant vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą, susijusius su ITER įrenginiais,
- prižiūrėti ar pataisyti pateiktą elementą arba
- kai Taryba nusprendžia, kad tai būtina prieš bet kuriuos viešuosius pirkimus,

stengiasi suteikti komercinę licenciją naudotis ta pradine konfidencialia informacija arba pateikia tą patį į pradinę konfidencialią informaciją įtrauktą elementą gavėjui privačių sutarčių pagrindu, numatant finansinę kompensaciją viešai remiamoms branduolio sintezės tyrimų ir plėtros programoms, vykdomoms nario, ne mažiau palankiomis sąlygomis, nei sąlygos, kuriomis narys suteikia licencijas naudotis ta pradine konfidencialia informacija ar pateikia tuos pačius elementus trečiosioms šalims savo teritorijoje ar už jos ribų. Jeigu tokios sąlygos buvo suteiktos, licencija arba teisė pateikti tokį elementą yra nepaneigiami. Licencija, jeigu ji buvo suteikta, gali būti atšaukta tik jeigu ji neatitinka sutartinių įsipareigojimų.

4.2.5. Veikdamas per vietos agentūrą ar subjektą narys, kuris vykdydamas šį Susitarimą įtraukė pradinę intelektinę nuosavybę, įskaitant pradinę konfidencialią informaciją, imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų, jog būtų galima naudotis į pradinę intelektinę nuosavybę įtrauktu komponentu per protingą laiką ir protingomis sąlygomis arba imasi reikiamų priemonių, kad suteiktų vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, kitiems nariams neišimtinę licenciją, kuria jie naudotųsi komerciniais tikslais branduolio sintezės srityje, su teise narių vietos trečiosioms šalims išduoti sublicencijas tokiam naudojimui narių teritorijoje ne mažiau palankiomis sąlygomis, nei sąlygos, kuriomis narys suteikia licencijas naudotis ta pradine intelektine nuosavybe trečiosioms šalims savo teritorijoje ar už jos ribų. Jeigu tokios sąlygos buvo suteiktos, tokia licencija yra nepaneigiama. Licencija gali būti atšaukta tik jeigu ji neatitinka sutartinių įsipareigojimų.

4.2.6. Veikdamas per vietos agentūrą ar subjektą narys yra skatinamas suteikti galimybę kitiems nariams ne tik 4.2.5 dalyje nurodytais tikslais, bet ir kitais komerciniais tikslais naudotis bet kuria su ITER organizacijai pateiktais elementais įtrausiusia pradinę intelektinę nuosavybę, kurios reikia:

— statyti, eksploatuoti, naudoti ar integruoti technologijas, siekiant vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą, susijusius su ITER įrenginiais,

— prižiūrėti ar pataisyti pateiktą elementą arba

— kai Taryba nusprendžia, kad tai būtina prieš bet kuriuos viešuosius pirkimus.

Jeigu savininkai suteikia licenciją kitiems nariams naudotis pradine intelektine nuosavybe, licencija suteikiama vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis.

4.3. Licencijų suteikimas trečiosioms šalims, kurios nėra narės

Bet kuriai licencijai naudotis sukurta intelektine nuosavybe, kurią nariai suteikia trečiosioms šalims, kurios nėra narės, yra taikomos Tarybos nustatytos trečiųjų šalių licencijavimo taisyklės. Tas taisyklės Taryba nustato vienbalsiai.

5 straipsnis

ITER organizacijos sukurta ar įtraukta intelektinė nuosavybė

5.1 Sukurta intelektinė nuosavybė

5.1.1 Kai intelektinė nuosavybė sukuriama ITER organizacijos vykdamas šį Susitarimą, ji priklauso ITER organizacijai. ITER organizacija nustato intelektinės nuosavybės registravimo, pranešimo apie ją ir jos apsaugos tvarką.

5.1.2 ITER organizacija vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis nariams suteikia neatšaukiamą, neišimtinę ir nemokamą licenciją naudotis tokia intelektine nuosavybe su teise nariams išduoti sublicencijas savo teritorijose branduolio sintezės tyrimų ir plėtos tikslais.

5.1.3 ITER organizacija vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis kitiems nariams suteikia neišimtinę licenciją naudotis per šio Susitarimo vykdymo laikotarpį jos sukurta ar įgyta intelektine nuosavybe komerciniam naudojimui, su teise narių vietos trečiosioms šalims išduoti sublicencijas tokiam naudojimui savo teritorijoje ne mažiau palankiomis sąlygomis, nei sąlygos, kuriomis ITER organizacija trečiosioms šalims suteikia licenciją naudotis sukurta intelektine nuosavybe. Jeigu tokios sąlygos buvo suteiktos, licencija yra nepaneigiama. Ta licencija gali būti atšaukta tik jeigu ji neatitinka sutartinių įsipareigojimų.

5.2. Pradinė intelektinė nuosavybė

5.2.1. Jeigu ITER organizacija turi atitinkamas teises, ji įtraukia pradinę intelektinę nuosavybę, kurios reikia:

— statyti, eksploatuoti, naudoti ar integruoti technologijas, siekiant vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą, susijusius su ITER įrenginiais,

— atlikti tobulinimus ar susijusius darbus,

— taisyti ir prižiūrėti ITER įrenginius,

— kai Taryba nusprendžia, kad tai būtina prieš bet kuriuos viešuosius pirkimus,

ITER organizacija imasi reikiamų priemonių, kad vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis nariams būtų suteikiamos neatšaukiamos, neišimtinės ir nemokamos sublicencijos naudoti pradine intelektine nuosavybe su teise nariams išduoti sublicencijas savo teritorijose branduolio sintezės tyrimų ir plėtros tikslais. ITER organizacija imasi veiksmų, kad įgytų atitinkamas teises.

- 5.2.2. ITER organizacija vienodomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis nariams suteikia neišimtinę licenciją naudoti per šio Susitarimo vykdymo laikotarpį jos įtraukta pirmine intelektine nuosavybe, įskaitant pradinę konfidencialią informaciją, komerciniam naudojimui branduolio sintezės srityje, su teise tų narių vietos trečiosioms šalims išduoti sublicencijas tokiam naudojimui savo teritorijoje ne mažiau palankiomis sąlygomis, nei sąlygos, kuriomis ITER organizacija trečiosioms šalims suteikia licenciją naudoti ta pradine intelektine nuosavybe. Jeigu tokios sąlygos buvo suteiktos, licencija yra nepaneigiama. Ta licencija gali būti atšaukta tik jeigu ji neatitinka sutartinių išpajėgimų.
- 5.2.3. ITER organizacija kaip įmanydama stengiasi nariams suteikti pradinę intelektinę nuosavybę ir pradinę konfidencialią informaciją, kuria jie galėtų naudoti ne tik 5.2.2 dalyje nurodytais tikslais. Jeigu ITER organizacija nariams išduoda licenciją naudoti ta pradine intelektine nuosavybe, ji išduodama laikantis vienodumo ir nediskriminavimo principų.
- 5.3 Licencijų suteikimas trečiosioms šalims, kurios nėra narės

Bet kuriai licencijai, kurią ITER organizacija suteikia trečiosioms šalims, kurios nėra narės, taikomos Tarybos nustatytos trečiųjų šalių licencijavimo taisyklės. Tas taisyklės Taryba nustato vienbalsiai.

6 straipsnis

ITER organizacijos darbuotojų ir kitų mokslo darbuotojų sukurta intelektinė nuosavybė

- 6.1. ITER organizacijoje tiesiogiai dirbančių ir į ją komandiruoatų darbuotojų sukurta intelektinė nuosavybė priklauso ITER organizacijai, ir atitinkamose darbo sutartyse bei tarnybos nuostatuose ji aptariama vadovaujantis šiomis nuostatomis.
- 6.2. Kviestinių mokslo darbuotojų, dalyvaujančių ITER organizacijos veikloje susitarimo dėl specialios veiklos su ITER organizacija pagrindu ir tiesiogiai veikiančių bendrosiose ITER organizacijos programose, sukurta intelektinė nuosavybė priklauso ITER organizacijai, jeigu Taryba nenutarė kitaip.
- 6.3. Kviestinių mokslo darbuotojų, kurie nedalyvauja ITER organizacijos bendrosiose programose, sukurtai intelektinei nuosavybei taikomas susitarimas su ITER organizacija remiantis Tarybos nustatytais sąlygomis.

7 straipsnis

Intelektinės nuosavybės apsauga

- 7.1. Kai narys įgyja jo įgytos ar sukurtos intelektinės nuosavybės apsaugą arba siekia jai suteikti apsaugą, toks narys laiku pateikia išsamią informaciją apie tokią apsaugą kitiems nariams ir ITER organizacijai. Jeigu narys nusprendžia nesinaudoti teise siekti sukurtos intelektinės nuosavybės apsaugos bet kurioje šalyje ar regione, jis apie savo sprendimą laiku praneša ITER organizacijai, ir tuomet ITER organizacija gali siekti tokios apsaugos arba tiesiogiai, arba per narius.
- 7.2. ITER organizacijos sukurtos ar įgytos intelektinės nuosavybės atveju Taryba kuo greičiau priima pranešimo apie tokią intelektinę nuosavybę, jos apsaugos ir įregistravimo procedūras, pvz., sukurdamą atitinkamą duomenų bazę, kuria nariai galėtų naudoti.
- 7.3. Jeigu intelektinė nuosavybė sukuriamą bendrai, dalyvaujantys nariai ir (arba) ITER organizacija turi teisę siekti, kad intelektinė nuosavybė būtų jų bendra nuosavybė bet kurioje jų pasirinktoje valstybėje.
- 7.4. Intelektinė nuosavybė yra bendra nuosavybė, kai ji yra sukurta dviejų ar daugiau narių arba vieno ar daugiau narių kartu su ITER organizacija ir kai tokios intelektinės nuosavybės ypatybės negali būti atskirtos prašymo suteikti tos intelektinės nuosavybės teisės apsaugą, jos įgijimo ir (arba) jos išsaugojimo galiojančia tikslais. Tokiu atveju bendrai sukūrusieji intelektinę nuosavybę tarpusavyje susitaria pasirašydami bendros nuosavybės susitarimą dėl tos intelektinės nuosavybės paskirstymo ir naudojimosi ja.

*8 straipsnis***Eksplotavimo nutraukimas**

- 8.1. Eksplotavimo nutraukimo etapu perdavus įrenginius Priimančiai šaliai, Priimančioji valstybė kitiems nariams pateikia paskelbtą ar nepaskelbtą naudingą informaciją, sukauptą ar panaudotą per ITER įrenginių eksploatavimo nutraukimo etapą.
- 8.2. Per eksploatavimo nutraukimo etapą Priimančios valstybės sukurtai intelektinei nuosavybei netaikomos šio priedo nuostatos.

*9 straipsnis***Susitarimo nutraukimas ir pasitraukimas**

- 9.1. Prireikus Taryba sprendžia visus klausimus, susijusius su šio Susitarimo nutraukimu ar Šalies pasitraukimu, kiek jie susiję su intelektine nuosavybe, jeigu jie nėra išsamiai aptarti šiame Susitarime.
- 9.2. Perleistos intelektinės nuosavybės teisės ir narių ir ITER organizacijos įsipareigojimai pagal šio priedo nuostatas, visų pirma suteiktos licencijos, išlieka pasibaigus šiam Susitarimui, ar pasitraukus kuriai nors Šaliai.

*10 straipsnis***Honorarai**

Honorarai, gauti ITER organizacijai išduodant licencijas naudotis intelektine nuosavybe, yra ITER organizacijos ištekliai.

*11 straipsnis***Ginčų sprendimas**

Bet kokie ginčai, kylantys taikant šį priedą ar su juo susiję, yra sprendžiami pagal šio Susitarimo 25 straipsnį.

*12 straipsnis***Atlyginimai išradėjams**

Taryba nustato darbuotojų atlyginimo už sukurtą intelektinę nuosavybę tvarką ir sąlygas.

*13 straipsnis***Atsakomybė**

Derėdamiesi dėl licencijų susitarimų, ITER organizacija ir nariai, prireikus, juose pateikia nuostatas, susijusias su jų atitinkama atsakomybe, teisėmis ir įsipareigojimais, kylančiais iš šių licencijų susitarimų vykdymo.

---

*II PRIEDAS***Priedas dėl paramos statybvietai***1 straipsnis***Paramos statybvietai susitarimas**

1. Priimančioji šalis suteikia arba pasirūpina, kad ITER organizacijai būtų suteikta žemė, įrenginiai, pastatai, turtas ir paslaugos statybvietaje, kaip apibendrinta šiame priede. Priimančioji šalis gali paskirti subjektą, kuris teiktų šią paramą jos vardu.
2. Išsami informacija apie paramą ir ITER organizacijos ir Priimančios šalies ar jos paskirto subjekto (toliau – Priimančioji šalis) bendradarbiavimo procedūros nustatomos Susitarime (toliau – Paramos statybvietai susitarimas), kurį jos sudarys.

*2 straipsnis***Susitarimo trukmė**

Priimančioji šalis ITER organizacijai teikia paramą statybvietai nuo ITER organizacijos įsisteigimo iki šio Susitarimo galiojimo pabaigos ar jo nutraukimo.

*3 straipsnis***Ryšių palaikymo komitetas**

ITER organizacija ir Priimančioji šalis įsteigia ryšių palaikymo komitetą siekdami užtikrinti, kad būtų veiksmingai teikiama šiame priede numatyta parama pagal Paramos statybvietai susitarimo sąlygas.

*4 straipsnis***Žemė, pastatai, įrenginiai ir prieiga**

Priimančioji šalis savo lėšomis suteikia ITER statybos vietą pagal ITER statybos vietos reikalavimus ir statybos vietos projekto prielaidas (toliau – referencinės sąlygos), kuriuos 2000 metais priėmė Taryba, įsteigta pagal Europos atominės energijos bendrijos, Japonijos Vyriausybės, Rusijos Federacijos Vyriausybės, Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo inžinerinio projektavimo veikloje kuriant tarptautinį termobranduolinį eksperimentinį reaktorių (toliau – ITER EDA), ir kitus specialius įrenginius ir paslaugas, nurodytus toliau:

- a) *žemę*, nemokamai pateiktiną ITER organizacijai statybai, naudojimui ir visų ITER pastatų ir papildomų paslaugų, nurodytų ITER EDA galutinėje ataskaitoje, galimam išplėtimui,
- b) *pagrindines paslaugas*, teiktinas statybvietai teritorijoje: vandenį, elektrą, nuotėkų ir kanalizacijos sistemas, signalizaciją,
- c) *kelius, takus ir tiltus*, įskaitant, jei reikia, kelio tarp Marselio autonominio uosto ir ITER statybvietai pritaikymą, kad būtų galima pateikti maksimalaus dydžio ir svorio įrangą, reikalingą ITER projektui, darbuotojams ir lankytojams visoje statybvietai teritorijoje,
- d) *transporto paslaugas* vežti Šalių teikiamus komponentus į ITER statybvietai iš Marselio autonominio uosto arba oro transporto atveju – iš Marignane oro uosto,
- e) *laikinus būstus*, kurių reikia ITER organizacijai ITER statybvietai ar šalia jos, kol bus galutinai pastatyti ITER organizacijos pastatai ir sumontuoti įrenginiai,
- f) *elektros energijos tiekimą*: elektros energijos tiekimo šaltinio įrengimas ir priežiūra visoje teritorijoje, galinčio tiekti iki 500 MW pulsuojančią srovę ir 120 MW nuolatinę elektros srovę be pertrūkio gedimo taisymo atveju,
- g) *aušinimo vandeniu sistemą*, galinčią išskirti vidutiniškai 450 MW (terminės) energijos į aplinką,
- h) *prijungimą prie kompiuterių tinklo* ir didelio pajėgumo *telekomunikacijų linijų*.

5 straipsnis

Paslaugos

Be šio priedo 4 straipsnyje nurodytų punktų, Priimančioji šalis savo lėšomis arba pagrįstomis kainomis pagal Paramos statybivietei susitarimą teikia technines, administracines ir bendrąsias paslaugas, kurių reikia ITER organizacijai. Tokios paslaugos yra (pateikiamas nebaigtinis sąrašas):

- a) pagalbinių darbuotojų, be Priimančiosios šalies ITER organizacijai paskirtų darbuotojų pagal šio Susitarimo 8 straipsnį,
- b) galimybė teikti medicininės paslaugas,
- c) pagalbos tarnybos,
- d) saugos signalizacija ir jos įrenginiai,
- e) valgykla,
- f) parama licencijų suteikimo procesui,
- g) parama saugos valdymui,
- h) parama organizuojant kalbų kursus,
- i) paslaugos, susijusios su radioaktyviųjų atliekų, atsiradusių vykdant ITER veiklą, valdymu ir laidojimu,
- j) parama persikėlimui ir įsikūrimui,
- k) galimybė į darbą ir iš darbo vykti autobusu,
- l) poilsio patalpos ir socialinės paslaugos,
- m) komunalinės paslaugos,
- n) biblioteka ir daugialypės terpės paslaugos,
- o) aplinkos apsaugos monitoringas, įskaitant radioaktyvumo monitoringą,
- p) paslaugos vietoje (šiukšlių surinkimas, patalpų valymas ir žaliųjų zonų tvarkymas).

6 straipsnis

Mokymas

Priimančioji šalis savo lėšomis įsteigia tarptautinę mokyklą, kurioje mokysis darbuotojų vaikai ir kurioje bus teikiamas vidurinis išsilavinimas pagal tarptautinę pagrindinę mokymo programą, kuri bus sukurta konsultuojantis su Šalių, išskyrus Priimančiąją šalį, mokymo institucijomis, ir padeda įgyvendinti papildomas mokymo programos dalis, kurios yra būdingos Šalims, išskyrus Priimančiąją šalį, ir kurias jos remia. Šalys, išskyrus Priimančiąją šalį, kaip įmanydamos stengiasi prisidėti prie mokyklos sukūrimo ir siekia, kad jų atitinkamos institucijos patvirtintų jos mokymo programą.

Susitarimas laikinai taikyti Susitarimą įsteigti Tarptautinę ITER branduolio sintezės energijos organizaciją siekiant bendrai įgyvendinti ITER projektą

1 straipsnis

Visos šio Susitarimo Šalys pasirašė Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Euratomas), Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės, Indijos Respublikos Vyriausybės, Japonijos Vyriausybės, Korėjos Respublikos Vyriausybės, Rusijos Federacijos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės Susitarimą įsteigti tarptautinę ITER branduolio sintezės energijos organizaciją siekiant bendrai įgyvendinti ITER projektą (toliau – ITER susitarimas).

2 straipsnis

Pagal jame nustatytas sąlygas ITER susitarimas įsigalios praėjus trisdešimčiai dienų nuo to, kai Kinijos Liaudies Respublika, Euratomas, Indijos Respublika, Japonija, Korėjos Respublika, Rusijos Federacija ir Jungtinės Amerikos Valstijos deponuos ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentus.

3 straipsnis

Šio Susitarimo Šalys nori siekti kuo platesnio ITER susitarime numatyto bendradarbiavimo, kol kiekviena iš jų baigs visus vidaus veiksmus, reikalaujamus iki ITER susitarimo ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo.

4 straipsnis

Todėl šio Susitarimo Šalys įsipareigoja kuo plačiau, neprieštaraujant nacionaliniams įstatymams ir kitiems teisės aktams, laikytis ITER susitarimo sąlygų, kol jis įsigalios.

5 straipsnis

Šalis gali pasitraukti iš šio Susitarimo, prieš 120 dienų raštu pranešusi kitoms Šalims.

6 straipsnis

Šis Susitarimas įsigalios jį pasirašius.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Susitarimą.

Pasirašyta 2006 m. lapkričio 21 d. Paryžiuje, vienu originaliu egzemplioriumi anglų kalba.

Europos atominės energijos bendrijos vardu

Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės vardu

Indijos Respublikos Vyriausybės vardu

Japonijos Vyriausybės vardu

Korėjos Respublikos Vyriausybės vardu

Rusijos Federacijos Vyriausybės vardu

Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės vardu
